

Synth voor de keytarist

Als je als keyboardspeler de show wilt stelen of de concurrentie met de gitarist wilt aangaan, zul je achter je keyboards vandaan moeten komen. Dat kan met de Roland Lucina AX-09.

door Eppo Schaap > epo@interface.nl

INFO

- **Prijs incl:** € 664,-
- **Distributie:** Roland Central Europe
- **Internet:** www.rolandce.com
www.roland.com

Lucina is de kleinste omhangsynthesizer van Roland. Bij de eerste kennismaking maakt het apparaat nogal een retro-indruk. De witte (er is ook een zwarte versie verkrijgbaar) rechthoekige behuizing van de Lucina doet in eerste instantie een beetje denken aan een printer of groot uitgevallen spelcomputer uit de jaren tachtig. Dankzij het kleine formaat is het apparaat wel lekker handzaam.

Lucina AX-09 heeft een aanslaggevoelig klavier van drie octaven. Met de octaafknop kun je maar liefst drie octaven omlaag en omhoog, dus het totale bereik is groot genoeg. De AX-09 is voorzien van interne klanken, in tegenstelling tot eerdere series omhangkeyboards van Roland, die meestal alleen als midicontroller konden worden gebruikt en geen interne klanken hadden. Omhangkeyboards worden ook wel 'keytars' genoemd, omdat ze een hals hebben die doet denken aan een gitaar. Lucina heeft geen echte hals, maar wel een opening waar van achteren je linkerhand door kunt steken, zodat een soort handvat ontstaat waarop je pitchbend en modulatie kunt bedienen. De pitchbend werkt met een ribboncontroller waar je je vinger oplegt, en voor modulatie is er een

brede knop (een soort balk) die je indrukt. Dat werkt goed zolang je je hand recht houdt. Als je gewend bent tijdens het bedienen van de controllers je hand te draaien, dan kan hij komen te zitten tegen de achterkant van de opening. De grote knoppen voor het kiezen van de klanken zitten direct onder het klavier, dus dicht bij de bovenkant, en dat werkt in de praktijk erg makkelijk.

Klankenpalet

Lucina kan een flink aantal klanken uit de Roland-stal voortbrengen, afgeleid van de Fantom G. Ze zijn georganiseerd in zes banken van elk 24 klanken. Zowel akoestische instrumenten als synthesizersounds zijn goed vertegenwoordigd en op de klankkwaliteit is niet bezuinigd ten opzichte van de grotere synthesizers. Natuurlijk is er een flink aantal leadklanken en bassen aanwezig, maar ook akkoordinstrumenten als

synthesizerpads, akoestische en elektrische piano's, brass, strings, accordeons, orgels, koorklanken, gitaren en zelfs enkele drumsets. In de drumsets vind je niet onder elke toets een andere klank, zoals gebruikelijk in andere keyboards, maar een drumset bestaat uit de meest essentiële drumklanken die over een aantal zones met meerdere toetsen zijn verdeeld.

Alles klinkt lekker vol en is zeer goed bruikbaar in traditionele popmuziek of elektronische stijlen. Twaalf klanken uit het arsenaal kunnen als favoriet worden opgeslagen onder de twee banken met Favorite-knoppen, zodat je op het podium niet lang hoeft te zoeken naar de volgende klank in je song; als je tenminste je huiswerk hebt gedaan.

Meespelen

Lucina heeft twee usb-aansluitingen. Met de usb-b-aansluiting (de vierkante) op de achter-

zijde kun je het instrument op een computer aansluiten, waarmee je volledige midifunctionaliteit krijgt. Dit is de enige manier om de klanken in de Lucina vanuit een sequencer te bespelen, want er is alleen een standaard midi-uitgang aanwezig, geen midi-ingang. Het gebruik van Lucina als klankbron voor het maken van midiproducties kent echter zijn beperkingen, want het instrument is monotimbraal. Dat wil zeggen dat je via midi nooit meer dan één klank tegelijk kunt weergeven. De meeste synthesizers kunnen via midi zestien verschillende klanken tegelijk produceren (multitimbraal). Je kunt natuurlijk wel de klanken één voor één als audio opnemen om een productie op te bouwen.

Op het bedieningspaneel vinden we ook nog een usb-a-aansluiting (de platte), waar een usb-stick in kan worden gestoken. Hierop kun je eigen mp3-, wav- of aiff-bestanden plaatsen die dan via Lucina kunnen worden afgespeeld. Je kunt dus een volledige 'begeleidingsband' mee laten lopen om bijvoorbeeld mee te oefenen of gewoon een solo-optreden te verzorgen. De usb-stick kan ook dienst doen als geheugen-back-up voor de Lucina. Naast de usb-ingang is er op de achterkant trouwens ook een gewone mini-jack-ingang, waarop je een mp3-speler of andere audiobron analoog aan kunt sluiten.

D-Beam

De inmiddels meer dan bekende Roland D-Beam controller mag natuurlijk niet ontbreken op een extravert instrument als dit. Je kunt op de AX-09 met handbewegingen de toonhoogte, het filter of een andere parameter naar keuze bezweren. Soms zijn de wijzigingen erg abrupt, vooral met filtercontrole, maar je kunt er zeker een hoop leuke dingen mee doen. De toewijsbare parameters kunnen bijvoorbeeld Hold, Panorama, Expression of Adlib zijn. Dit laatste is een soort arpeggiofunctie die je realtime met handbewegingen kunt besturen. Ook kan altijd een parameter worden bestuurd die met de favorieten kan worden opgeslagen (filter, envelope et cetera.). Met de D-Beam kun je overigens ook een midicontroller naar keuze besturen, en op deze manier kun je Lucina ook midi-aftertouch laten versturen; iets wat vanaf het klavier niet mogelijk is.

Instant

Een synth als deze is vooral bedoeld om instant klanken te kunnen gebruiken. Op het bedieningspaneel bevinden zich dan ook geen knoppen om direct parameters als portamento, filter, envelope en effecthoeveelheid te besturen. Dit is met een beetje moeite wel mogelijk, maar met het kleine led-display met drie tekens is het enigszins behelpen. Slechts een aantal basisparameters is voor bewerking beschikbaar. De gewijzigde klanken kunnen wel worden opgeslagen.

Je kunt op de AX-09 met handbewegingen de toonhoogte, het filter of een andere parameter naar keuze bezweren

Lucina is in eerste instantie bedoeld als zelfstandige synthesizer, niet als masterkeyboard. Je kunt er weliswaar via midi andere klankbronnen mee bespelen, maar het is niet mogelijk om splits of layers op verschillende midikanalen te maken en hiermee verschillende programma's samen te stellen. Het is natuurlijk ook de vraag of dat op het relatief korte klavier zinvol zou zijn, maar één split of layer (twee klanken over elkaar) zou natuurlijk altijd handig zijn, ook met de interne klanken.

Praktijk

Werken met Lucina om je nek is comfortabel. Het keyboard is niet te zwaar (3,7kg zonder batterijen) en hangt goed in balans. Je kunt de draagband zelfs op verschillende plekken aan de behuizing monteren. Je kunt hem aansluiten op de bijgeleverde netadapter, maar het instrument kan ook op acht AA-batterijen werken. Volgens Roland gaat een setje NiMH batterijen zo'n vier uur mee. Als je echt mobiel wilt zijn, zou je eigenlijk ook een draadloos systeem moeten gebruiken voor het geluid. Aan de draagband is een opbergvakje bevestigd waar je dan de zender in kwijt kunt (hier kun je natuurlijk ook de netadapter in opbergen als

SPECIFICATIES

- 150 interne klanken
- 37 aanslaggevoelige toetsen
- 128-stemmige monotimbrale klankopwekking
- usb-audiospeler voor mp3, wav, aiff (44,1kHz/24-bit)
- D-Beam controller
- modulatiebalk
- touch controller (pitchbend)
- 2x jack-signaaluitgang
- hoofdtelefoonaansluiting
- externe stereo ingang (mini-jack)
- aansluiting toewijsbaar controllerpedaal (switch of variabeel)
- usb-computeraansluiting
- usb-geheugenaansluiting
- midi-out
- adapter meegeleverd
- voeding via 8 AA-batterijen mogelijk
- gewicht 3,7kg
- verkrijgbaar in wit of zwart

je 'aan de lijn' blijft). Het snoer van de adapter kan gelukkig goed vergrendeld worden aan de behuizing.

De basisfuncties van de Lucina zijn lekker makkelijk te bedienen en de knoppen zijn op de goede plekken geplaatst en lichten zeer duidelijk op als ze actief zijn. Voor functies die je wat minder vaak gebruikt, is de bediening wat lastiger, doordat je hier combinaties van toetsen moet gebruiken en het met korte cryptische omschrijvingen in het kleine display moet doen. Dat display is overigens wel heel helder en duidelijk afleesbaar. Goed lezen van de handleiding is bij dit instrument dus geen overbodige luxe. De wat hoekige looks bieden ook een voordeel: de Lucina AX-09 kan uitstekend op traditionele wijze (liggend) worden bespeeld, waarmee het instrument veelzijdiger is dan het gemiddelde omhangkeyboard.

Conclusie

Lucina AX-09 is een kleine versie van de grotere AX synth van Roland voor iets meer dan de helft van de prijs. Het apparaat laat zich comfortabel bespelen en is duidelijk meer dan een halve AX. Je krijgt een compacte en gemakkelijk te bedienen omhangsynthesizer met 150 goede klanken. Dit type instrument wordt hiermee ook bereikbaar voor beginnende muzikanten. ■

HET OORDEEL

- + goede klanken
- + comfortabele basisbediening
- beperkte midifuncties
- geen eigen splits of layers

